

Entre ells, jo

Es termes relatiu exerceixen sempre la funció de subjecte del verb o d'un dels seus complements, verb que, en principi, no pot ésser sobreentès: frases elíptiques amb pronoms forts, com *però ella sí, i nosaltres no, això encara*, etc., semblen inconcebibles amb pronoms relatius: i en quina construcció podria figurar una frase elíptica com "però la qual sí"? Hi ha, tanmateix, un cas especial d'el·lipsi del verb després d'un pronom relatiu, que sembla obeir, però, a la influència del francès, o que, si més no, presenta en aquesta llengua un cas anàleg i paral·lel, amb un ús, certament, molt més arrelat i vigorós. I, de fet, és especialment en traduccions del francès que trobem aquesta el·lipsi del verb després del relatiu. L'exemple següent, en tot cas, no obeeix a la influència tan directa del trasllat d'un text d'una llengua a una altra: Ho sap tothom, i és profecia, *ha tingut tres versions en francès, dues de les quals, (...), fidels en llur divergència de ritmes*, J. V. Foix, nota proemial ("Complements") a *Onze nadals i un cap d'any*.

Com hem dit, aquesta el·lipsi és molt normal en francès, després del rela-

tiu *dont* i del grup *parmi lesquels*, en el primer cas, quan *dont* té el mateix valor que el grup indicat en segon lloc, això és, en casos en què, tant l'un com l'altre, en català hauríem de dir *entre els quals*, car no posseïm cap relatiu possessiu equivalent al *dont* del francès. M. Grevisse indica els exemples següents d'aquesta el·lipsi del verb: *...des jeunes gens instruits, parmi lesquels Maucroix. Le compartiment est complet: deux femmes, dont moi, et quatre officiers, dont un anglais*. Si nosaltres havíem de traduir aquests exemples, però, no recorreríem a cap terme relatiu sinó a un pronom personal fort: *...entre ells Maucroix, ...entre elles jo, ...entre ells un anglès*. Ultra l'exemple citat de Foix, és possible que en trobéssim algun més escorcollant pacientment els textos de bons autors. Però en l'escorcoll que hem fet nosaltres dels de Fabra només hem trobat d'altres solucions (en casos en què, teòricament, es podria dir, p. ex., "entre els quals un adverbí"): *...n'hi ha registres seixanta-quatre, una vintena d'elles ortogràfiques* (en lloc de "una vintena de les quals ortogràfiques"); *...un cert nombre de convencions ortogràfiques (...), tal, entre altres, la d'escriure...* (en lloc de "entre les quals la d'escriure"); *...en aquells parlars catalans, com és ara el barceloní...* (en lloc de "entre els quals el barceloní").